

POSTANOWIENIE

27 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 27 marca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa Z. S.

przeciwko Skarbowi Państwa – [...]

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Z. S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 3 marca 2022 r., V ACa 391/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego poniesionymi przez pozwanego;**
- 3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz radcy pr. K.K. wynagrodzenie w kwocie 18 750 (osiemnaście tysięcy siedemset pięćdziesiąt) zł - podwyższone o stawkę podatku od towarów i usług - tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

[PG]

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba

wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 3 marca 2022 r. (sygn. akt V ACa 391/21) pełnomocnik powoda – Z. S. oparł wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłance określonej przez art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. W jego ocenie zachodzi potrzeba wykładni art. 7 ust. 1 w zw. z art. 11 pkt 8 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej w zw. z art. 417 § 1 k.c., które mają wywoływać poważne wątpliwości w zakresie opcji zastosowania środka przymusu bezpośredniego w taki sposób, aby wyrządził on osobie zatrzymanej możliwie najmniejszą dolegliwość oraz w kontekście ewentualnej odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej.

Odnosząc się sformułowanego w skardze kasacyjnej powoda wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania w pierwszej kolejności należy stwierdzić, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, iż uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nawiązuje do instytucji przesądu, uregulowanej w art. 398⁹ k.p.c. i stanowi jej dopełnienie. Jest to zatem obowiązek nałożony na skarżącego, polegający na wykazaniu argumentów przemawiających za tym, aby skarga kasacyjna została przyjęta do rozpoznania przez Sąd Najwyższy. Niezbędne jest, zatem, przedstawienie odpowiedniego wyводу jurydycznego, argumentów świadczących o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Powołanie się, natomiast, na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa,

których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, sprecyzowania, w drodze stosownego jurydycznego wywodu, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Innymi słowy, dla wykazania przyczyny kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., konieczne jest, w szczególności, nie tylko wskazanie na potrzebę interpretacji dookreślonego przepisu prawa, ale też sprecyzowanie, poprzez adekwatny wywód jurydyczny, z czego potrzeba ta wynika i jakie motywy zaważyły na tym, że dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Jeżeli, natomiast, podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepubl., z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl., z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08, niepubl., z 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, niepubl., z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, niepubl., z 3 sierpnia 2017 r., IV CSK 85/17, niepubl., z 7 grudnia 2017 r., I CSK 499/17, niepubl. i z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17, niepubl.).

Wątpliwości interpretacyjne sformułowane w skardze kasacyjnej powoda, w zakresie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., nie czynią zadość wskazanym wymaganiom. Odnośnie do sformułowanej przez powoda kwestii należy stwierdzić, że sprowadza się ona do oczekiwania skarżącego wobec Sądu Najwyższego, że Sąd ten rozstrzygnie, czy zastosowanie wobec niego środka przymusu bezpośredniego w postaci pasa obezwładniającego było prawidłowe, a w razie odpowiedzi przeczącej, (w ocenie skarżącego można było poprzestać na kajdankach), to czy użycie takiego środka było bezprawne. W istocie nie chodzi więc o wykładnię przepisów prawa, co weryfikację czy zostały one prawidłowo zastosowane w stanie faktycznym sprawy. Niezależnie jednak od tego argumentu należy zauważyć, że wniosek o wykładnię przepisów dotyczy przepisu art. 7 ust. 1

w zw. z art. 11 pkt 8 ustawy z 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej w związku z art. 417 § 1 k.c. Tymczasem w zarzutach wypełniających podstawy skargi kasacyjnej powoda nie powołano wyżej wskazanych przepisów ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, lecz inne przepisy tej ustawy (art. 25 ust. 1 i 3, art. 12 ust. 1 pkt 2-5, art. 13, art. 12 ust. 1 pkt 2, art. 16 w związku z art. 417 § 1 k.c. Tymczasem wniosek o wykładnię przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie uzasadniający przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi dotyczyć tych przepisów, które wypełniają zarzuty podstaw skargi kasacyjnej. Kognicja Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym jest bowiem ograniczona i obejmuje rozpoznanie skargi kasacyjnej, a więc środka zaskarżenia, a nie sprawy, m.in. w granicach podstaw skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Tylko ubocznie dodać należy, iż samo zagadnienie odpowiedzialności Skarbu Państwa na podstawie art. 417 § 1 k.c. były już przedmiotem zainteresowania orzecznictwa i jako takie, wobec ugruntowanej linii orzeczniczej, która nie wymaga zmiany, nie wywołuje wątpliwości.

W konsekwencji, mając na względzie powyższe rozważania, należało przyjąć, że skarżący nie sprostął wymogom stawianym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla rzetelnego wykazania powołanej w skardze kasacyjnej przyczyny uzasadniającej przyjęcie jej do rozpoznania.

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Sąd Najwyższy na zasadzie z art. 102 w zw. z art. 391 §1 i art. 398²¹ k.p.c. nie obciążył powoda kosztami postępowania kasacyjnego poniesionymi przez pozwanego.

O przyznaniu od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz radcy prawnego K. K. wynagrodzenia tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi postępowania z urzędu - podwyższonego o stawkę

podatku od towarów i usług - na stosowny wniosek, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 22³ ust. 1 ustawy z 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 499) z uwzględnieniem przepisów § 3 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 2437) oraz stosowanych przez analogię przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1935) uwagi na sprzeczność z art. 64 ust. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu w zakresie określającym wysokość opłat za poszczególne rodzaje czynności radców prawnych w kwocie niższej od stawek minimalnych za te same czynności przewidziane w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[PG]

[ms]